

LIITE 2.

Toimintamalli: opiskelijan häiriökäyttäytymisen seuraamukset

Tämä ohje täydentää Itä-Suomen yliopiston aiempaa ohjeistusta, joita ovat

- Toimintamalli varhaiseen välittämiseen ja huolen puheeksi ottamiseen (2022)
- [Opetuksen ja opiskelun eettiset ohjeet](#) (päivitetty 2021)
- [Epäasiallinen kohtelu ja häiritä, toimintaohjeet](#) (päivitetty 2019)
- [Viihtyisä ja turvallinen opiskeluympäristö, ohje](#) (päivitetty 2014)

Itä-Suomen yliopiston opiskelijoilla on oikeus turvalliseen ja viihtyisään opiskeluympäristöön (yliopistolaki 41 §). Asiallinen käyttäytyminen edellyttää kaikilta muun muassa:

- muiden ihmisten arvostamista ja huomioonottamista
- moninaisuuden hyväksymistä
- asiallista kielenkäyttöä
- yhteisestä oppimisympäristöstä huolehtimista
- yhteisten sopimusten ja sääntöjen noudattamista.

Tässä ohjeessa kerrotaan, miten toimitaan tilanteissa, jotka liittyvät häiritsevään, väkivaltaiseen tai uhkaavasti käyttäytyvään opiskelijaan.

Opetustilanteella tarkoitetaan erilaisissa oppimisympäristöissä tapahtuvaa toimintaa, myös etäopetustilanteita sekä harjoittelua. Poistaminen etäopetuksesta voidaan toteuttaa rajoittamalla opiskelijan käyttöoikeuksia ja estämällä pääsy digitaaliseen ympäristöön. Opetukseen liittyvät myös tilanteet, joissa opiskelija lähettää epäasiallisia teksti- tai sähköpostiviestejä tai kommentoi epäasiallisesti opetukseen välittömästi liittyviä asioita yliopiston sosiaalisessa mediassa.

Häiritsevä käyttäytyminen on esimerkiksi

- epäasiallista kielenkäyttöä (ml. kirjoittelu) kohdistuen mm. ihmisten vakaumukseen, sukupuoleen, ikään, alkuperään tai muuhun henkilöön liittyvään syyhyn,
- harjoitteluun osallistuminen päihtyneenä, muu häiritsevä päihteiden käyttö opetustilanteessa
- kiusaaminen opetustilanteessa,
- muiden opiskelijoiden ja opettajan keskeyttäminen, päälle puhuminen, naureskelu, huutaminen tai muu sanallinen tai ei-sanallinen asiaton käyttäytyminen luennolla tai opetusryhmässä
- opetustilanteen luvaton tallentaminen (Katso tarkemmin [Yliopisto-opetuksen julkisuuden periaatteita etäopetuksessa](#)) ja tallenteen luvaton edelleen jakaminen.

Opiskelija voidaan määrätä poistumaan opetustilanteesta tai yliopiston järjestämästä tilaisuudesta

Opetusta häiritsevä, väkivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvä tai toisen henkeä tai terveyttä vaarantava opiskelija voidaan määrätä poistumaan tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka yliopiston järjestämästä tilaisuudesta. Rehtori ja opetus- ja tutkimushenkilöstöön kuuluva sekä harjoittelun

ohjaaja voivat edellä mainituissa tilanteissa toimia yhdessä tai erikseen. Toimenpiteet tulee kirjata. (Yliopistolain 45 §).

Jos opiskelija häiritsee opetustilannetta, tulee tilanne ottaa heti puheeksi (ks. Toimintamalli varhaiseen välittämiseen ja huolen puheeksi ottamiseen). Opettaja (ml. normaalikoulun harjoittelun ohjaaja) voi määrätä opetusta häiritsevän, väkivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvän tai toisen henkeä tai terveyttä vaarantavan opiskelijan poistumaan tilasta. Jos ko. opiskelija ei suostu poistumaan tilasta, opettajalla ei ole oikeutta ryhtyä fyysisesti poistamaan henkilöä paikalta. Opettaja voi tilanteen niin vaatiessa soittaa poliisille ja pyytää virka-apua. Myös akuitissa uhkaavassa tilanteessa tulee soittaa 112. Opettajan tulee poistua paikalta, jos väkivallan uhka on ilmeinen.

Opettaja tekee ilmoituksen poistumismääräyksen antamisesta sähköisellä lomakkeella (LINKKI). Ilmoitus säilytetään OPI arkisto -Teamsissa 6 kuukauden ajan.

Opiskelijan poistumismääräyksessä ei ole kyse yliopiston hallintoasiassa antamasta päätöksestä eikä poistumismääräykseen liity muutoksenhakuoikeutta.

Tiedekunnassa tai yksikössä voidaan järjestää häiriökäyttäytymisen liittyvä puheeksi ottokeskustelu. Ks. (ks. Toimintamalli varhaiseen välittämiseen ja huolen puheeksi ottamiseen).

Opiskeluun osallistumisen epääminen enintään kolmen työpäivän ajaksi

Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai yliopistossa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Rehtori ja opetus- ja tutkimushenkilöstöön kuuluva sekä harjoittelun ohjaaja voivat edellä mainituissa tilanteissa toimia yhdessä tai erikseen. Toimenpiteet tulee kirjata. (Yliopistolaki 45 §).

Epäämisen ratkaisee rehtori tai sen tiedekunnan dekaani, minkä pääaineopiskelijasta on kysymys. Dekaanin ratkaisee epäämisen myös avoimen yliopiston opiskelijoiden kohdalla. Dekaanin voi delegoida opiskeluun osallistumisen epäämisen opetuksesta vastaavalle varadekaanille.

Opiskelijalta voidaan evätä osallistuminen yksittäiselle opintojaksolle tai kaikille samaan aikaan käynnissä oleville opintojaksoille. Epääminen voi kohdistua kampuksilla tapahtuvaan opetukseen, harjoitteluun sekä digitaalisessa ympäristössä tapahtuvaan opiskeluun. Jälkimmäinen voidaan toteuttaa rajoittamalla opiskelijan käyttöoikeuksia ja estämällä pääsy digitaaliseen ympäristöön.

Epääminen voidaan tehdä riippumatta siitä, onko opiskelijaa pyydetty aikaisemmin poistumaan paikalta opetustilanteesta. Osallistumisoikeuden epäämisestä riippumatta opiskelijaan voidaan kohdistaa muita kurinpitotoimia.

Opettaja ilmoittaa epäämisen tarpeesta sähköisellä lomakkeella (LINKKI). Tiedekunnan opintoasioista vastaava päällikkö valmistelee epäämislomituksen dekaanille.

Epääminen toteutetaan lähettämällä opiskelijalle sähköpostilla (UEF-sähköpostiin) tieto asiasta. Sähköpostissa on todettava mille ajalle (maksimissaan kolme arkipäivää) ja mistä syystä epäminen on tehty. Lisäksi tulee tuoda yksilöidysti esille se, mitä opetusta epäminen koskee. Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmeksi arkipäiväksi. Aika lasketaan epäämislomituksen antamista seuraavasta arkipäivästä. Epäämislomituksesta tulee ilmetä opiskelijan nimi, mitä opintojaksoja epäminen koskee, epäämisen aikaväli ja epäämisen syy. Epäämislomitus säilytetään OPI arkisto – Teamsissa 12 kuukautta.

Epäämislomituksen valmistellut henkilö tiedottaa opettajia, jotka opettavat opintojaksoilla, joihin epäminen kohdistuu.

Häiritsevän tai turvallisuutta vaarantavan opiskelijan opiskeluun osallistumisen epäamisessä ei ole kyse yliopiston hallintoasiassa antamasta päätöksestä eikä siihen liity muutoksenhaku-oikeutta.

Kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen

Yliopistolain (558/2009) 45.1 §:n mukaan opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus, jos hän häiritsee opetusta, käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti, menettelee vilpillisesti tai muuten rikkoo yliopiston järjestystä, kieltäytyy huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisestä, taikka on käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt.

Jos teko tai laiminlyönti on vakava tai jos opiskelija jatkaa edellä 1 momentissa tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa yliopistosta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi.

Opiskelijalle annettavasta kirjallisesta varoituksesta päättää yliopiston rehtori ja määräaikaisesta erottamisesta yliopiston hallitus. Ennen kurinpitorangaistuksen antamista rehtori selvittää opiskelijan toimintaa ja päättää soveltuvien selvittämiskeinojen käyttämisestä. Opiskelijalle lähetetään kirjallisesti tiedoksi, mistä rikkomuksesta häntä epäillään ja varataan hänelle tilaisuus tulla kuulluksi asiassa. Ensisijaisesti opiskelijalta pyydetään kirjallinen lausunto. Tarvittaessa järjestetään kuulemistilaisuus. Lausuntopyyntö tai kutsu kuulemistilaisuuteen lähetetään tiedoksi opiskelijalle saantitodistuksella tai muuten todisteellisesti. Tarvittaessa voidaan kuulla myös muita henkilöitä, kuten opettajia tai muita opiskelijoita. Mikäli kuuleminen tapahtuu suullisessa tilaisuudessa, on se dokumentoitava allekirjoitetulla pöytäkirjalla. Opiskelija voi ottaa kuulemistilaisuuteen mukaan haluamansa henkilön tuekseen.

Kuulemisen jälkeen rehtori voi antaa opiskelijalle kirjallisen varoituksen, esittää hallitukselle opiskelijan määräaikaista erottamista tai katsoa, ettei asiassa ryhdytä kurinpitotoimiin. Rehtori arvioi opiskelijan toiminnan laajuutta, vakavuutta ja toistuvuutta.

Rehtorin tai hallituksen asiassa tekemä päätös annetaan tiedoksi opiskelijalle, dekaanille ja opintopalveluihin. Kirjallista varoitusta ja määräaikaista erottamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen.

Lähestymiskiellon hakemisesta

Jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai yliopistossa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi pidemmäksi ajaksi kuin kolmeksi työpäiväksi, kyseeseen voi tulla lähestymiskiellosta annetun lain (898/1998) soveltuminen. Lain mukaan lähestymiskielto voidaan määrätä henkeen, terveyteen, vapauteen tai rauhaan kohdistuvan rikoksen tai tällaisen rikoksen uhan tai muun vakavan häirinnän torjumiseksi. Lähestymiskielloa haetaan käräjäoikeudelta. Väliaikaisesta lähestymiskiellosta päättää poliisi ja siitä voi päättää myös tuomioistuin.

Tämä dokumentti on allekirjoitettu sähköisesti UEF Sign-järjestelmällä
This document has been electronically signed using UEF Sign

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

Päiväys / Date: 30.05.2022 12:34:33 (UTC +0300)

Tapio Määttä

Akateeminen rehtori

+358505751589

tapio.maatta@uef.fi

Organisaation varmentama (UEF käyttäjätunnus)
Certified by organization (UEF user account)